

Oponentský posudek diplomové práce

Ateliér Malba II, Akademie výtvarných umění v Praze

Autor diplomové práce: David Turek

Vedoucí diplomové práce: MgA. Josef Bolf a MgA. Jakub Hošek

Oponent: MgA. Daniel Vlček

Malířka Amy Sillman v jednom rozhovoru říká, že se studentů často ptá, jaká je jejich „jednotka“. Nemyslí tím konkrétní médium ani téma, ale spíše základní princip, rytmus nebo modus, ve kterém jejich práce vzniká. Sama za svou jednotku označuje „trouble“ problém, komplikaci, chybu nebo moment nejistoty, který se stává motorem tvorby.

Při sledování diplomové práce Davida Turka jsem si na tuto otázku opakovaně vzpomněl. Zdá se mi, že jeho jednotkou je opravdu „hledání“. Ne jako romantická představa cesty k odpovědi, ale jako schopnost setrvávat v procesu, v pochybnosti a v otevřenosti vůči tomu, co se teprve může objevit.

Název práce *Hledání* proto nevnímám pouze jako popis autorovy situace, ale jako samotný princip jeho tvorby. David hledá v krajině, v materiálech, ve zvuku, v kresbě i ve vlastní paměti. Připomíná tím umělce, kteří postavili svou práci na výzkumu, pozorování a otevřeném procesu objevování, jako jsou Hans Haacke, Goshka Macuga nebo Francis Alÿs. Jejich zájem však směřuje převážně k historickým, politickým a společenským souvislostem, zatímco Davidovo hledání se odehrává především v bezprostředním kontaktu s krajinou, materiálem a vlastní zkušeností. V tomto ohledu je možné nalézt paralelu také s tvorbou Briana Ena, pro niž je charakteristické vytváření situací otevřených náhodě, pozornosti a postupnému odkrývání významů. Hledání zde nepůsobí jako cesta k předem danému cíli, ale jako otevřený proces, v němž se významy rodí až v samotném průběhu práce. V tomto smyslu lze také uvažovat o deleuzovském chápání poznání jako experimentu a neustálého vytváření nových souvislostí. Současně je však důležité si uvědomit, že hledání může být také pastí. Pokud se stane cílem samo o sobě, nikdy nekončí. Proto je podle mě podstatné, že vedle hledání je v Davidově práci přítomen také experiment. Právě ten umožňuje proměnit otevřený proces v konkrétní formu.

Tato otevřenost se projevuje i ve vztahu k médiím. David se nedrží jedné disciplíny a přirozeně přechází mezi kresbou, objektem, zvukem a instalací. Zvláště důležitá je pro mě jeho práce s minerály, které sám sbírá a následně začleňuje do rámců svých kreseb. Kameny zde nefungují pouze jako dekorativní prvek. Jsou stopami hlubokého času, materiální pamětí krajiny a svým způsobem také prostředníky mezi osobní zkušeností a širším planetárním kontextem. Vybavují se mi zde úvahy Jamese Lovelocka o Gaii nebo současné koncepty planetárního myšlení, které rozvíjí filosof Lukáš Likavčan.

Zajímavé je, že podobné vrstvení nacházíme i v jeho zvukové tvorbě. Jeho ambientní album *Dream Zone Spiral* nevnímám jako doplněk instalace, ale jako další vrstvu téhož uvažování. Stejně jako v kresbách a objektech zde dochází k usazování, překrývání a postupnému vynořování motivů. David pracuje se zvukem podobně jako s obrazem nebo kamenem, kde vrství jednotlivé stopy, až vytvářejí celek připomínající sediment nebo geologickou vrstvu. Silnou stránkou práce je právě její procesualita. Kresby působí jako záznamy vnitřního dialogu, v nichž se prolínají vzpomínky, intuitivní gesta, přírodní motivy i symbolické obrazy vyrůstající z nevědomí. Minerály zasazené do rámu jim dodávají fyzickou váhu a rozšiřují jejich význam směrem k hlubším časovým a materiálním souvislostem. Vzniká tak zvláštní druh geologického surrealismu, v němž se osobní paměť propojuje s pamětí Země a zároveň odkazuje ke spiritualitě a religiozitě obrazu jako objektu či ikony.

Mám pocit, že Davidova práce stojí spíše na začátku než na konci určité cesty. Nevnímám to však jako slabinu, ale jako důsledek poctivého ponoru do zvoleného tématu. Čím hlouběji se člověk noří do složitosti světa, tím silněji může nabývat dojmu, že se znovu ocitá na začátku. Právě tuto otevřenost a ochotu setrvat nejistotě považuji za jednu z největších kvalit předložené práce. Domnívám se však, že by jí prospělo důslednější teoretické ukotvení, protože témata, která intuitivně otevírá, jako je vztah člověka a materiálu, geologický čas, jenž netiká, ale ukládá se, planetární perspektiva či napětí mezi výzkumem a experimentem v sobě nesou značný filozofický potenciál, který zatím zůstává spíše naznačený než plně rozvinutý.

Předložená diplomová práce prokazuje schopnost samostatného uměleckého uvažování i citlivé práce s různými médii. Autor vytváří konzistentní celek, který je přesvědčivý především svou odvahou k experimentu, procesualitou a otevřeností. Přestože některé aspekty projektu zůstávají spíše v počáteční fázi výzkumu než u formulování závěrů, považuji práci za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením velmi dobře.

Doporučuji práci k obhajobě.

Navrhované hodnocení: velmi dobře 2

V Praze dne 31.5. 2026

Daniel Vlček